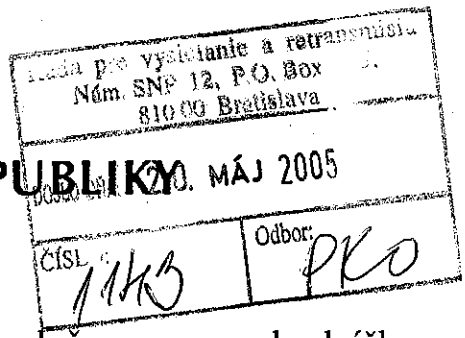
Najvyšší súd
Slovenskej republiky

4 Sžn 68/2004

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Anny Žákovej a členiek senátu JUDr. Jany Baricovej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľa: **MAC TV, s.r.o.,** Bratislava, Brečtanová č. 1, IČO 00618322, proti odporkyni: **Rada pre vysielanie a retransmisiu,** Bratislava, Námestie SNP č. 12, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. RP/180/2004 zo dňa 24. augusta 2004, rozhodol

takto:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie odporkyne z 24. augusta 2004 č. RP/180/2004, **potvrdzuje.**

Navrhovateľ je povinný zaplatiť súdny poplatok v sume 2000.- Sk do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

Odôvodnenie:

Rozhodnutím uvedeným vo výroku tohto rozsudku odporkyňa – Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej len Rada) podľa § 64 ods.1, písm. d/ a § 67 ods. 3, písm. h/ zákona č. 308/200 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov uložila navrhovateľovi pokutu vo výške 100 000.- Sk za porušenie povinnosti uvedenej v § 19 ods. 2, písm. d/ zákona a to tým, že v príspevku s názvom „Poprava amerického rukojemníka v Iraku“ odvysielanom dňa 12. 5. 2004 v programe Noviny o 19.30 h cca v 18. minúte bezdôvodne zobrazil scény reálneho násilia, kde sa nenáležitou formou zdôraznil skutočný priebeh umierania, a súčasne mu podľa § 64 ods. 1, písm. a/ zákona uložila upozornenie na porušenie zákona – povinnosti ustanovenej v § 20 ods. 1 zákona za to, že nezabezpečil, aby sa nevysielal program, ktorý mohol narušiť psychický alebo morálny vývin maloletých tým, že obsahoval hrubé, neodôvodnené násilie.

Proti tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ včas odvolanie domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci odporkyni na ďalšie konanie namietajúc, že stanovisko Rady sa sústreďuje iba na samotnú vraždu amerického občana a absolútne neberie do úvahy širší politicko-kultúrny rozmer. Podľa

navrhovateľa spáchanie tejto vraždy je jedným z medzníkov vývoja vojny v Iraku a odvysielanie tohto príspevku vysielateľmi po celom svete malo priamy vplyv na zmenu názoru časti celosvetovej verejnosti na uvedený konflikt a boj proti terorizmu, v ktorom kontexte treba vnímať aj zobrazenie tohto príspevku.. Namietal, že okrem podstatného zníženia spravodajskej hodnoty príspevku, by nebolo možné vyjadriť niektoré ďalšie myšlienky a pohľady na vojnu v Iraku. Podľa navrhovateľa ide predovšetkým o zobrazenie absolútnej odlišnosti vnímania sveta a hodnoty života dvoch strán tohoto konfliktu a samotná vražda a spôsob jej vykonania boli jasným odkazom jej vykonávateľov – teroristov smerom k americkej vláde, ktorá sa doposiaľ márne pokúša nastoliť poriadok v Iraku. Preto slovná zmienka o vražde amerického občana, ako navrhuje odporkyňa, nemôže obsiahnuť také výpovede. Poukazoval na to, že predmetný príspevok v rôznych verziách odvysielali takmer všetky televízne spoločnosti vo svete , že príspevok ovplyvňuje politické rozhodovanie prakticky i v súčasnosti a že spravodajské stanice vo svete naviac dennodenne prinášajú až odporné zábery z krajín postihnutých vojnami, zábery z popráv, masových vrážd a pod. s odôvodnením, že aj toto je svet, v ktorom žijeme. Pokiaľ ide o vytýkané porušenie ustanovenia § 20 ods. 1 zák. č. 308/200 Z. z. poukázal na to, že povinnosť v zmysle článku XI. ods. 2 Jednotného systému označovania programov z hľadiska vekovej vhodnosti a podmienky jeho uplatňovania (ďalej len JSO) bola splnená slovným upozornením, že nasledujúce zábery nie sú vhodné pre maloletých divákov a navyše moderátor dôrazne upozornil na charakter príspevku. Zdôraznil, že pred odvysielaním bol naviac príspevok upravený a nebola odvysielaná jeho nevhodná časť a že neodvysielaním príspevku alebo väčším zásahom do jeho obsahu by nebola informácia a dôsledky z nej plynúce sprostredkovaná divákom v potrebnej miere.

Odporkyňa vo svojom písomnom vyjadrení navrhovala rozhodnutie Rady potvrdiť s poukazom na príslušné právne predpisy a riadne zistený skutkový stav veci. Zotrvala na dôvodoch svojho rozhodnutia považujúc argumenty navrhovateľa uvedené v odvolaní za bezpredmetné a irelevantné majúc za to, že divákovi by pre pochopenie informácie postačovala aj slovná zmienka o tom, že obeť bola usmrtená oddelením hlavy od tela, pričom ostatní vysielatelia na území SR odvysielali predmetný príspevok bez zobrazenia scény násilia - oddelenia hlavy obete, že príspevok nebol dostatočne upravený na to, aby nemohol narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, nakoľko aj napriek úprave obsahoval hrubé, neodôvodnené násilie – záber na oddelenú hlavu obete bezprostredne po vražde a že väčším zásahom do príspevku a tým jeho zladením so zákonom by podľa názoru odporkyne samotná informácia nijako neutrpela na svojom obsahu a divák by bol informovaný v rovnakej miere. .

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2, písm. b/ OSP, resp. § 246 ods. 2, písm. a/ OSP účinného od 1. 10. 2004 a § 64

ods. 5 zák. č. 308/2000Z. z.) preskúmal napadnuté rozhodnutie z dôvodov uvedených v odvolaní, prejednal vec na ústnom pojednávaní a to i bez prítomnosti navrhovateľa, ktorý sa napriek riadne vykázanému doručeniu predvolania nedostavil a svoju neúčasť ani neospravedlnil (§ 250l ods.2 a § 250g ods. 1 a 2 OSP), doplnil dokazovanie oboznámením zápisnice z rokovania Rady zo dňa 24. 8. 2004 a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie Rady treba považovať za vecne správne.

V prejednávanej veci skutkový stav nebol sporný. Navrhovateľ v správnom konaní ani v konaní pred súdom nepoprel, odvysielanie príspevku s názvom „Poprava amerického rukojemníka v Iraku“ v spravodajskom programe“ Noviny“ vysielanom v TV JOJ dňa 12. mája 2004 o 19.30hod., ani jeho obsah a znenie. Takto potom podľa obsahu odvolania bolo úlohou súdu posúdiť, či Rada nepochybila, keď v napadnutom rozhodnutí prijala záver o porušení ustanovení § 19 ods. 2 písm. d /a § 20 ods. 1 zák. č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov, ktoré zakazuje bezdôvodne zobraziť scény reálneho násilia , kde sa nenáležitou formou zdôrazňuje skutočný priebeh umierania alebo sa zobrazujú osoby vystavované fyzickému či psychickému utrpeniu spôsobom, ktorý sa považuje za neoprávnený zásah do ľudskej dôstojnosti a to aj vtedy, ak dotknuté osoby s takým zobrazením súhlasili (§ 19 ods. 2, písm. d/ zákona) a ukladá vysielateľovi povinnosť zabezpečiť, aby sa nevysielali programy alebo iné zložky programovej služby, ktoré môžu narušiť fyzický, psychický alebo morálny vývin maloletých, najmä také, ktoré obsahujú pornografiu alebo hrubé, neodôvodnené násilie (§ 20 ods. 1 zákona).

Po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia z hľadiska námietok navrhovateľa vznesených v odvolaní ako aj z hľadiska formálneho, keď doplneným dokazovaním bolo zistené, že Rada na svojom zasadnutí dňa 24. 8. 2004 bola uznášania schopná a že jej členovia svoje stanovisko vyjadrili riadnym hlasovaním, Najvyšší súd Slovenskej republiky vychádzajúc z preukázaného skutkového stavu veci ako aj uvedených zákonných ustanovení si neosvojil argumentáciu navrhovateľa a je toho názoru, že námietky navrhovateľa neobstoja. Záver Rady v napadnutom rozhodnutí je náležite vyargumentovaný v súlade so zákonom a skutkovými zisteniami a napadnuté rozhodnutie je aj patrične odôvodnené, na ktoré odôvodnenie súd i poukazuje.

Je všeobecne známou skutočnosťou, že správ zobrazujúcich vojnu, zabíjanie, násilie, brutalitu či katastrofy veľkého rozsahu je v spravodajstve veľa. A hoci smrť zo spravodajstva zrejme úplne vynechať nemožno, treba stanoviť hranice, ktoré by nemali byť prekročené, a to ani komerčnou televíziou v snahe udržať si diváka. Tieto hranice okrem etických pravidiel stanoví aj Zákon č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii v znení neskorších predpisov.

Navyše zobrazenie umierajúceho či mŕtveho človeka je v rozpore s právom na zachovanie ľudskej dôstojnosti zaručeným ústavou aj mnohými európskymi a medzinárodnými dokumentami včítane Charty OSN o ľudských právach, Všeobecnej deklarácie ľudských práv, Medzinárodného dohovoru o občianskych a politických právach ako aj ďalšími dokumentami o ochrane ľudských práv.

Takisto možno súhlasiť s názorom najmä psychológov, sociológov ale aj novinárov, že častý výskyt násilia v televíznych správach, zábery z vojnových konfliktov a zdôrazňovanie katastrofických udalostí môžu navodiť dojem, že agresivita je bežnou formou správania. Preto musia televízne stanice ale aj iné média dôsledne zvažovať, aké zábery a komentáre v takých prípadoch v svojich správach použijú.

Rozhodne však treba mať za to, že ukázať v spravodajstve samotnú popravu prekračuje hranice zákona i etiky a v tomto smere sa súd aj plne stotožňuje s názorom Rady uvedenom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, že divákovi na pochopenie informácie by postačila aj slovná zmienka a že úprava príspevku pred odvysielaním nebola dostatočná.

S poukazom na uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250q ods. 2 OSP napadnuté rozhodnutie Rady potvrdil.

O uložení povinnosti zaplatiť súdny poplatok rozhodol súd podľa § 2 ods. 4 veta druhá a § 5 ods. 1, písm. e/ zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkov v znení neskorších predpisov a položky č. 10 písm. c/ Sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k tomuto zákonu.

O náhrade trov konania rozhodol súd s poukazom na ustanovenie § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP, v zmysle ktorého možno náhradu trov konania priznať len navrhovateľovi, ktorý mal vo veci aspoň z časti úspech.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.
(§ 246c OSP účinného od 1.októbra 2004)

V Bratislave dňa 31. marca 2005

NAJVYŠŠÍ SÚD Slovenskej republiky - 21 - BRATISLAVA

Anna Ž á k o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :